

هه‌له‌ستفانی جوانه‌هرگ (قه‌هیل ئامیدی)

ژییه‌کی کورت و به‌ره‌هه‌کی پر بها

محهمد عه‌بدوللا نامیدی

گوهر ل رادیو و تیله‌فزیوتنا دکه‌ت و هزرو بیریت خو دئیخیته کاری کا چاوا خزمه‌تا گه‌ل و وه‌لاتی خو بکه‌ت ریکه‌کی دبینیت دا به‌ری خورت و تولازا بده‌ته به‌رخودانی و شوهرشی ل سالا (۱۹۷۱) ئی ز. ده‌ست ب هه‌ماندا هوزانی کر.

ل سالا (۱۹۷۴) ئی ز. دچیته ناڤ ریزین شوهرشا نازادیکواریا گه‌ئی کوردستانی و دبیته بیژهر ل ئیزگی ده‌نگی کوردستانی ل چومان. دبیته بیژهره‌کی زیره‌ک و ده‌ست هه‌ل و جار جار هوزانیت خو دخوینیت و پشتی پیلانا خیانه‌تکارانه یا جه‌زائیری وه‌کی هه‌ر کورده‌کی دلسوز دچیته ئیرانی و ل غه‌ریبیا دژیت پاشی هه‌دگه‌ریته وه‌لاتی شرین.

ل سالا ۱۹۷۵ - ۱۹۷۶ ئی ده‌ست ب خویندنا خو یا نافنجی دکه‌ت و خویندنا خو یا نافنجی ل قوتابخانا نافنجی یا ئامیدی یا ئیستقاری ب دویمه‌هیک د ئینیت و باوه‌رناما قوناغا نافنجی وه‌ردگری ل سالا ۱۹۷۶ - ۱۹۷۷ ل ئاماده‌ییا چاندنی ل باژیری زاخو دخوینیت و سی سالا ل ویری ئینیت و ل ئاماده‌یا چاندنی ل زاخو ل سه‌ر بزاقا خو دمنیت و هوزانا ده‌هینیت و ل ل ناڤ قوتابیا دیار دبیت و سیخوریت به‌عسیا هه‌ر جار گه‌فا ل دکه‌ن و دیزنی دئ ته هه‌گوه‌یزینه ئاماده‌یا چاندنی ل به‌سرا و گه‌له‌ک جار ده‌یته گرتن و جار هکی ژوان ل ناڤ باره‌گایی به‌عسیا ل زاخو زیندان دکه‌ن.

باوه‌رناما ئاماده‌یا چاندنی ل زاخو سالا ۱۹۷۸ - ۱۹۷۹ ئی وه‌رگرت. ل سالا ۱۹۷۹ ئی به‌ری ژ باژیری زاخو به‌یت نامه‌یه‌کی بو هه‌فالئ خو (سه‌گفان یوسقی) ره‌وانه دکه‌ت و تیدا دیزیت :- (ل سالا ۱۹۵۱ ئی ز. ل شاری ئامیدی من چاقیت خو بیت هه‌کرین ل فی جیهانا روهر

دا دکه‌تمه شه‌ره‌نیکه‌کا هه‌فوک و دژوار دگه‌ل ئاسته‌نگین ژبانی دا هه‌ر تراریت ئافه‌کا ته‌حل ژ کانیکا ژینی هه‌خوم . ژبانا منا توهری ل سالا (۱۹۷۱) ئی ده‌ست پی دکه‌ت و به‌ره‌می منی نوی کو ل سالا (۱۹۷۵) ده‌ست پی دکه‌ت (دیوانه‌کا) ده‌ست نفیسه و نه‌ف دیوانه (۲۰) هوزانیت هه‌ف چه‌رخ دناڤ به‌ریه‌ریت خودا هه‌دشیریت) و پشتی هینگی ب چه‌ند هه‌یقا ده‌یته دامه‌زاندن وه‌ک فه‌رمانبه‌ر ل ده‌ستگه‌ها چاندنی ل قه‌دشی ل بن ناڤ و نیشانیت چاندیری چاندنی و پشتی هینگی دچیته بنگه‌هی شه‌ره‌تکاریا جوتیاری هه‌ر ل قه‌دشی .

قه‌هیلی جانه‌هرگ پشتی بوخو هه‌فالا ژیناخو هه‌لبزارتی ل روژا دوویی ژ جه‌ژنا قوریانی ریکه‌فتی (۱/۱/۱۹۸۱) ئی دبیته زافا ل ئامیدی و کچا مه‌تا خو بوخو دئینیت.

و (۶) هه‌یف و (۷) روژا پشتی داواتا خو فه‌له‌کا خائین وه‌ناکه‌ت ب خو خوشبیت و مخابن هیشتا به‌لگی وی بی شین به‌ری کو زهریبت هوره‌بایه‌ک ژ نیشکه‌کی قه‌ ده‌یت و به‌لگی وی ژ دارا ژبیری د وه‌ریت و ل شه‌فا ۱۶ ل سه‌ر ۱۷ ی هه‌یقا نیسانی ل سالا ۱۹۸۲ ئی دم ژمیر دووژده‌ی شه‌قی تومبیلان وان ده‌یته لیكدان دگه‌ل تومبیله‌کا له‌شکه‌ری ل گه‌یاره و د نه‌گه‌ریدا ئو و هه‌ردوو کورمه‌تیت وی کو هه‌ردوو خزمیت وی بوون گیانی خو ژ ده‌ست دده‌ن و دچنه به‌ر دلوقانیا خودایی مه‌زن .

هوزانغان قه‌هیل ئامیدی هه‌لبه‌ست و گوتارین خو ل گوڤارو روژنامیت کوردیدا به‌لافکرینه و هه‌ز ژیکه‌ری فولکلوری کوردی بوویه و ده‌نگه‌کی خوش لی بوو و سترانیت فولکلوری مشه ژبه‌ر بوون و نه‌فینداری هه‌مکی توقی بوویه و گوتاره‌ک ل سه‌ر نفیسی یه و نه‌فینداری محهمد عارفی جزیری بوویه و هنده‌ک ژ ژبانانما وی نفیسی یه و رومانه‌ک ب زمانی عه‌ره‌بی نفیسی یه ل سه‌ر شوهره‌شا ئیلوتنی ل ئامیدی و وه‌ک که‌سه‌کی ده‌ه سالی ل ناقدارا ژبای و هه‌قال و هه‌فگوریت وی وماموستا و قوتابیا نه‌ویت تیکه‌لیا وی کرین چ جار ژ بیر ناکه‌ن و هه‌ر دم سه‌ر

هاتین وی قه‌دگترین و ئیک بوویه ژ نه‌ندامیت ئیکه‌تیا نفیسه‌ریت کورد هه‌ر وه‌کی دگوفارا په‌یف داهاتی ل سالا (۱۹۸۰) ئی و ژ به‌ره‌مین وی بیت چاپکری دیوانا (شه‌ف ره‌شه) ژ کوتمکرن و به‌ره‌فکرنا هوزانغان (ریکیش ئامیدی) و هوزانیت هوزانغان قه‌هیل ئامیدی هه‌می باریت ژبانی قه‌گرتینه نه‌خاسمه لایه‌نی سیاسی و جفاکی و هه‌ر هوزانه‌کا وی رویدانه‌ک هه‌یه و هوزانیت وی قه‌ماندنا نازادن ته‌نا کیمه‌ک نه‌بن کلاسیک ئانکو ب کیش و سه‌روانه، ئیک ژ هوزانین وی کو بوویه سه‌روود هوزانا (میرگا میزا) یه کو تیدا دبیت:

کوردستان میرگا میرانه

جه‌ی شترو شه‌ره‌که‌رانه

کوردستان چه‌ندا شرینه

هه‌می میرگن و کانینه

بهار هاته کوردستانی

میرگ شین بوون خودان کانی

گیا شین بووب خوینا سۆر

دناڤ دا سۆر بوون گولین سۆر

خوینا سۆر خوینا شه‌هیدا

کولله سۆربوون مان د لیدیا

نه‌گری کوردی دلیر

دئ زوی هیت روژا ب حنیر

برایی کورد له‌ز بکه

زنده باسکا هه‌ل بکه

ملله‌تی سه‌ر به‌ست بکه

مه‌رگی خو گوری بکه

شه‌هیمان جیبوون هه‌می کوردا

حوکمی زاتی هات بو مه‌ردا

یان ژئ: ئوتو نومی هات بو مه‌ردا

و نه‌فه پارچه هوزانه کا وی یه کو تا نوکه نه‌هاتی یه به‌لافکرنا ماموستا جه‌لال برایی هوزانغانی بو من ره‌وانه کریه و دبیت پارچا دویمه‌ی یه ژ هوزانا (جه

به‌رین :-

پارته‌کا سه‌ر کیشیا مه دکه‌ت

ناقی پارتی پارتی یه

پارته‌کا ب راست و دروسته

سه‌ر کیشا ملله‌تی یه

بابی مه کاوه‌ی دووی یه

مسته‌فایی بارزانی

شیره‌کی چه‌رخنی بیستی یه

دوژمان تو بوخو دزانی

سه‌روکی ملله‌تی کورده

نه‌و ملله‌تی ته‌یه سه‌ر

بیت که‌تن نه‌قی بزاقی

دا ژ بن ده‌ستا بینیته دهر

ژنده‌ر:

- شه‌ف ره‌شه - قه‌هیل ئامیدی - کوتمکرن و به‌ره‌هه‌فکرنا: ریکیش ئامیدی - هه‌ولیر ۱۹۹۹.

- دیاریه‌ک ژ قه‌هیلی - سه‌گفان یوسقی - هه‌قتینامه‌یا هاوکاری - ژماره نه‌هاته زانین

- قه‌هیل ئامیدی - خه‌لیل ده‌وکی - مالپه‌ری ویک پیدیا - پیزانین ژ برایی وی ماموستا جه‌لال شه‌هه‌مان بو من ره‌وانه‌کری یه دگه‌ل سوپاسیا .

- گوڤارا (په‌یف) - به‌ره‌هه‌فکرنا (ئهمه‌د عبدالله زه‌رو) ۱۹۸۰.